

مقایسه سرانه ایجاد شغل، در حیطه ورزش با سایر بخش‌های اقتصادی

دکتر محمد سلطان حسینی^۱، دکتر مسعود نادریان^۲، سیدمصطفی

هاشمی^۳، سمیه صفری^۴

۱ و ۲. استادیار دانشگاه اصفهان

۳. کارشناس ارشد دانشگاه اصفهان

۴. دانشجوی دکترای مدیریت ورزشی دانشگاه تربیت معلم

تاریخ پذیرش مقاله: ۸۸/۹/۱۳

تاریخ دریافت مقاله: ۸۸/۱/۱۸

چکیده

هدف از انجام این پژوهش، مقایسه سرانه ایجاد شغل در ورزش با سایر بخش‌های اقتصادی بوده است. روش پژوهش، توصیفی-پیمایشی و جامعه آماری و حجم نمونه شامل ۹۲ باشگاه ورزشی بخش خصوصی شهر اصفهان بود. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، چک لیست محقق ساخته بود که پایایی آن با استفاده از ضریب توافق ۰/۸۹ محاسبه شد. جهت توصیف داده‌ها، از شاخص‌های آماری فراوانی و درصد استفاده شد. نتایج نشان داد، متوسط سرمایه‌گذاری هر باشگاه حدود ۳۳۰ میلیون ریال بود. در هر باشگاه به طور میانگین ۶ فرصت شغلی ایجاد گردید و در مجموع ۵۳۴ فرصت شغلی در باشگاه‌های مورد بررسی به وجود آمد. ایجاد یک فرصت شغلی در این باشگاه‌ها، نیازمند ۵۵ میلیون ریال سرمایه‌گذاری مالی بود. مقایسه این سرانه با سایر بخش‌های اقتصادی نشان داد که سرانه، نسبت به بخش ساختمان بیشتر و نسبت به سایر بخش‌ها کمتر بوده است.

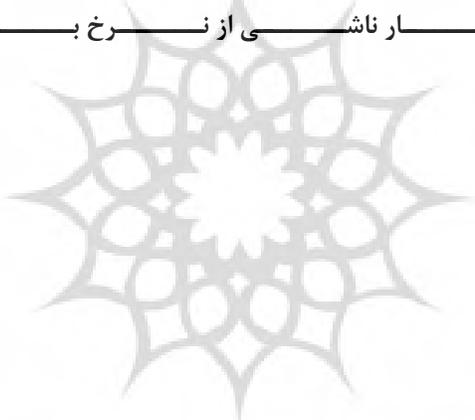

کلید واژه‌های فارسی: سرانه ایجاد شغلی، بخش ورزش، بخش اقتصادی، سرمایه‌گذاری مالی.

مقدمه

امروزه اکثر کشورهای جهان با مشکل جذب جمعیت فعال در بازار کار و مشکل بی‌کاری مواجه هستند. بی‌کاری علاوه بر اتلاف منابع انسانی، مسائل و مشکلات متعدد اقتصادی و اجتماعی را به همراه دارد. اقتصاد ایران نیز به دلیل عرضه فراوان نیروی کار ناشغلی از نرخ بالای رشد

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

جمعیت در دهه اول انقلاب و عدم توانایی جذب آنها در فعالیت‌های کشور، به شدت با این مشکل روبروست. مسئله اشتغال به خاطر جوان بودن جمعیت عمده کشور، به عنوان یکی از چالش‌های اساسی اقتصاد ایران، به خوبی نمایان می‌سازد که در صورت عدم توجه کافی به آن افزایش بی‌کاری پیامدهای نامطلوبی را در پی خواهد داشت. خصوصی‌سازی، از جمله اثربخش‌ترین و ضروری‌ترین راهبردهای دستیابی به صنعت و اقتصاد مترقی و پویاست که حصول دستاوردهای آن منوط به ایجاد زیرساخت‌ها و بنیان‌های مستحکم اقتصادی، سیاسی و اجتماعی و به‌کارگیری رویکرد و شیوه‌های علمی است. با توجه به اینکه در ایران به حمایت‌های مردمی و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی به عنوان منابع مالی ورزش کمتر بها داده شده است و از آنجایی که منابع دولت به منظور ایجاد فرصت شغلی و اشتغال کافی نیست، برای تأمین سرمایه‌گذاری مطلوب، مشارکت بخش خصوصی ضروری است. از این رو هر، گونه سیاست‌گذاری و وضع قوانین و مقررات از طرف دولت به‌طور عام می‌تواند موجب تشویق بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری و تولید و در نتیجه اشتغال گردد(۱).

با این وجود، به‌کارگیری سرمایه بخش خصوصی و اجرای راهکارهای پیش‌بینی، شده روند مطلوبی در تربیت بدنی کشور نداشته و در این جهت سرمایه‌گذاری قابل توجهی انجام نشده است و چنانچه سهم اقتصاد ورزش ایران به عنوان یکی از بخش‌های مؤثر در تبادلات اقتصادی با سرمایه‌گذاری افزایش یابد، درآمد ناشی از تولید لوازم و خدمات ورزشی در ترازهای تجاری نقش مهمی خواهد داشت. این در حالی است که در کشورهای پیشرفته، ورزش سهم بزرگی در اقتصاد آنها دارد(۱۲، ۱۰، ۱۱).

از جهتی در پی آشکار شدن اهمیت ورزش، کشورهای مختلف، در حال بررسی تأثیرات اقتصادی ورزش هستند. که در این راستا محققان نقش اقتصادی ورزش را به دو دسته تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم اقتصادی تقسیم کرده‌اند.

اثراتی چون تولید تجهیزات و خدمات ورزشی، صادرات و واردات کالا و خدمات ورزشی، ایجاد اماکن و تسهیلات ورزشی، تبلیغات، مشارکت در بازار بورس، پوشش رسانه‌ای، اشتغال، جذب گردشگر و حامیان مالی، در زمره اثرات مستقیم اقتصادی ورزش قرار می‌گیرند. و اثرات اقتصادی غیرمستقیم ورزش نیز در زمینه‌هایی چون ارتقای سلامتی جامعه، کاهش هزینه‌های درمان و به تبع آن، توسعه برنامه‌های ملی

سلامت، کاهش بزهکاری‌ها، کاهش غیبت کارکنان و افزایش عملکرد و بهره‌وری آنها مدنظر قرار می‌گیرد. (۱۳)

با توسعه فناوری و ماشینی شدن مشاغل و افزایش بی‌کاری نقش تربیت بدنی به عنوان ابزاری مهم در بارورسازی اوقات فراغت و ایجاد اشتغال، بیش از پیش مطرح شده است (۲). با توجه به ساختار جوان جمعیت کشور، به نظر می‌رسد مهم‌ترین دغدغه دولت در سال‌های آینده، ایجاد اشتغال و مهار بحران بی‌کاری خواهد بود و می‌توان گفت اشتغال، عمده‌ترین چالشی است که در برنامه چهارم توسعه کشور، باید با آن مقابله کرد. وجود نیروی بی‌کار دانش‌آموخته، که تا انتهای برنامه چهارم، نصف جمعیت بی‌کار را به خود اختصاص می‌دهند، حل مشکل بی‌کاری را سخت‌تر می‌کند که در صورت حل نشدن مشکل اشتغال، ظهور مشکلات اقتصادی مانند رکود و فاصله طبقاتی، مشکلات اجتماعی و معیشتی و انحرافات فرهنگی را شاهد خواهیم بود و رسیدن به اهداف برنامه‌ها و چشم‌انداز بیست ساله، دست نیافتنی خواهد شد (۳).

با توجه به روند افزایشی مقدار مطلق بی‌کاران و نرخ بی‌کاری در کشور، لازم است در سال‌های آینده اقداماتی اساسی در زمینه کاهش نرخ بیکاری و تعداد این افراد به عمل آید. بررسی روند اشتغال طی سال‌های برنامه سوم توسعه، حاکی از آن است که اهداف برنامه در زمینه اشتغال در کشور و استان اصفهان به‌طور کامل تحقق نیافته است، چرا که درصد تحقق اهداف برنامه سوم، در زمینه ایجاد فرصت‌های شغلی، ۵۷/۱ درصد برآورد گردید که از متوسط کل کشور پایین‌تر است. از سوی دیگر، به منظور جذب نیروهای جدید وارد شده به بازار کار و حفظ نرخ بی‌کاری در افق چشم‌انداز توسعه استان، سالیانه باید بیش از ۷۰ هزار فرصت شغلی جدید در استان ایجاد شود (۴). در مجموع، بررسی روند اشتغال در کشور نشان می‌دهد که در آینده، فشار عمده اشتغال متوجه فعالیت‌های خدماتی خواهد بود. این در حالی است که رشد و گسترش اشتغال در بخش خدمات در دهه‌های گذشته در نتیجه گسترش خدمات دولتی و دخالت دولت در امور اقتصادی بوده است. بدیهی است که با کاهش درآمدهای دولت و انجام اصلاحات ساختاری در نتیجه واگذاری فعالیت‌های بخش دولتی به بخش خصوصی، امکان ایجاد اشتغال توسط دولت نیز به‌صورت مستقیم بسیار محدود می‌شود. پیش‌بینی سرمایه‌گذاری مورد نیاز استان اصفهان در برنامه

چهارم توسعه برای ایجاد تعداد ۳۲۸۷۴۸ شغل، مبلغ ۱۵۸۰۳۷ میلیارد ریال بوده و بر این اساس سرانه مورد نیاز برای ایجاد یک شغل در بخش کشاورزی ۲۸۲ میلیون ریال، نفت و گاز ۵۲۵۸، صنعت و معدن ۳۷۷، آب و برق ۷۰۴۷، ساختمان ۲۵، بازرگانی ۲۹۸، حمل و نقل ۶۸۸ و ارتباطات ۱۱۰۷ میلیون ریال برآورد شده است (۴).

با توجه به اینکه در میان اثرات مستقیم اقتصادی ورزش، ایجاد فرصت‌های شغلی را می‌توان از مهم‌ترین اثرات صنعت ورزش به شمار آورد. در طی سی سال گذشته رشد تصاعدی صنعت ورزش موجبات ایجاد فرصت‌های شغلی ورزشی در بخش‌های مختلف جامعه را فراهم آورده است و همین موضوع باعث شده است تا بعضی از کشورها به دنبال برآورد تعداد فرصت‌های شغلی ایجاد شده توسط صنعت ورزش و سهم ورزش از کل اشتغال در کشور خود باشند. به عنوان نمونه، سهم صنعت ورزش از کل اشتغال در هنگ کنگ ۲/۵ درصد، استرالیا ۲/۷ درصد، اسکاتلند ۱/۹ درصد و نیوزیلند ۱/۳ درصد اعلام شده است. در ایران، هیچ‌گونه اطلاعات رسمی و جامعی در خصوص تعداد شاغلان در صنعت ورزش در دست نیست. اما با این وجود، برخی از محققان تعداد افراد شاغل در بخش دولتی ورزش ایران ۲۵۰۰۰ نفر اعلام می‌کنند (۶).

از آنجایی که تحقیق و پژوهش در حیطه اشتغال ورزشی بخش خصوصی بسیار ناچیز بوده و حداقل در استان‌های بزرگ وجود نداشته است، در این زمینه اطلاعات اندکی وجود دارد که اکثر اطلاعات، به پژوهش‌های خارجی معطوف می‌شود.

در این راستا، کریمی در بررسی وضعیت باشگاه‌های خصوصی شهر کرمانشاه، سرانه ایجاد یک شغل را در این باشگاه‌ها ۲۲ میلیون ریال به دست آورد (۶). در سال ۲۰۰۰، صنعت گلف فلوریدا حدود ۷۲۰۳۸ نفر، شامل تعداد ۵۱۳۷۵ کارگر تمام وقت و ۲۰۶۶۳ کارگر پاره وقت را استخدام کرد. با توجه به میانگین استخدام یک باشگاه، ۲۷ شغل تمام وقت و ۱۹ شغل پاره وقت یا کار فصلی یا تقریباً یک مستخدم به ازای ۱۵۰ هزار دلار به وجود می‌آید و سرمایه‌گذاری مالی در زمین، وسایل و تجهیزات، سیستم آبیاری و ساختمان و تأسیسات متعلق به زمین‌های گلف بود (۵).

بازی‌های کمون ولث شهر منچستر انگلستان، بیش از ۶۰۰ میلیون دلار درآمد عمومی و خصوصی برای شهر در پی داشت و مجموعاً تعداد ۶۱۰۰ شغل تمام وقت و ۲۶۰۰ شغل کاذب و جانبی را در شهر ایجاد کرد (۱۵).

در پژوهش حاضر، محقق ضمن بررسی ویژگی‌های شاغلان استخدام شده و مشاغل ایجاد شده در باشگاه‌های ورزشی بخش خصوصی شهر اصفهان، در نظر دارد با تعیین سرانه ایجاد یک شغل در این باشگاه‌ها و مقایسه آن با سایر بخش‌ها اقتصادی، فواید و مزایای سرمایه‌گذاری در بخش ورزش را از ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تحلیل کند.

روش‌شناسی تحقیق

روش تحقیق در پژوهش حاضر، توصیفی از نوع پیمایشی بود. جامعه آماری و حجم نمونه، شامل تعداد ۹۲ باشگاه ورزشی بخش خصوصی شهر اصفهان بود که به صورت سرشماری انتخاب شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات، از چک لیست محقق ساخته استفاده شد. این چک لیست، دارای ۸ ماده بود که در ارتباط با متغیرهای سن، جنس، میزان تحصیلات، نوع مدرک مربیگری، میزان سرمایه‌گذاری اولیه، میزان تسهیلات بانکی مورد استفاده، نوع مالکیت باشگاه‌ها و تعداد شاغلان تنظیم شده بود. روایی محتوایی پرسشنامه، توسط استادان و کارشناسان ورزشی مورد تأیید قرار گرفت و پایایی آن پس از انجام یک مطالعه مقدماتی و تعیین واریانس سوالات، با استفاده از ضریب توافق ۰/۸۹ به دست آمد. جهت توصیف داده‌های حاصل از ابزار اندازه‌گیری از شاخص‌های آماری فراوانی و درصد استفاده شد.

نتایج

نتایج این تحقیق نشان داد که تعداد افراد شاغل در باشگاه‌های مورد بررسی ۵۳۴ نفر بودند که ۶۵ درصد آنها مرد و ۳۵ درصد آنها زن بوده و به طور متوسط، در هر باشگاه تعداد ۶ نفر اشتغال به کار داشته‌اند. میانگین مردان شاغل در باشگاه‌ها ۳/۷ نفر و میانگین زنان شاغل در باشگاه‌ها نیز ۱/۲ نفر بود. همچنین این تحقیق نشان داد، از مجموع تعداد ۵۳۴ فرصت شغلی ایجاد شده در باشگاه‌ها، تعداد ۳۴۴ شغل برای مردان و ۱۹۰ شغل برای زنان بود. تعداد فرصت‌های شغلی مستقیم ایجاد شده، ۳۶۳ شغل بود که ۲۴۲ شغل برای مردان و ۱۲۱ شغل برای زنان ایجاد شد. از تعداد ۱۷۱ فرصت شغلی غیر مستقیم ایجاد شده نیز، ۱۰۲ شغل برای مردان و ۶۹ شغل برای زنان بود.

نتایج جدول شماره ۱، نشان می‌دهد، بیشترین باشگاه‌ها با ۳۲/۶ درصد ۴ نفر شاغل و کمترین آنها با ۵/۴۳ درصد، ۲ نفر شاغل داشتند. ۱۷/۳۹ درصد از باشگاه‌ها دارای ۳ نفر شاغل، ۲۹/۳۴ درصد دارای ۵ شاغل و ۱۵ درصد باشگاه‌ها نیز ۶ نفر، یا بیشتر شاغل داشتند.

جدول ۱. توزیع باشگاه‌ها بر حسب تعداد شاغلان در آنها

درصد	فراوانی	شاخص‌های آماری
		تعداد شاغلان
۵/۴۳	۵	۲ نفر
۱۷/۳۹	۱۶	۳ نفر
۳۲/۶۰	۳۰	۴ نفر
۲۹/۳۴	۲۷	۵ نفر
۱۵	۱۴	۶ نفر و یا بیشتر
۱۰۰	۹۲	جمع

نتایج جدول شماره ۲ نشان می‌دهد، بیشترین مربیان در باشگاه‌ها دارای مدرک مربیگری درجه ۳ با ۵۲/۹ درصد، و کمترین مربیان با ۶/۱ درصد، دارای مدرک مربیگری درجه یک بودند. ۲۳/۵۴ درصد از مربیان مدرک مربیگری درجه ۲ داشتند و ۱۷/۴۴ درصد نیز بدون مدرک مربیگری در این باشگاه‌ها مشغول به فعالیت بودند.

جدول ۲. توزیع مربیان شاغل در باشگاه‌ها بر حسب مدرک مربیگری

درصد	فراوانی	شاخص‌های آماری
		نوع مدرک
۱۷/۴۴	۶۰	بدون مدرک مربیگری
۵۲/۹	۱۸۲	مربیگری درجه ۳
۲۳/۵۴	۸۱	مربیگری درجه ۲
۶/۱	۲۱	مربیگری درجه ۱
۱۰۰	۳۴۴	جمع

مجموع کل سرمایه‌گذاری اولیه و تسهیلات بانکی برای تأسیس این باشگاه‌ها (تعداد ۹۲ باشگاه) سی میلیارد و چهارصد میلیون ریال بود و متوسط سرمایه‌گذاری برای تأسیس هر باشگاه، حدود ۳۳۰ میلیون ریال برآورد شد. بررسی فرصت‌های شغلی

ایجاد شده در این باشگاه‌ها نشان داد، تعداد ۵۳۴ فرصت شغلی باشگاه‌های یاد شده ایجاد گردید. در هر باشگاه، به‌طور میانگین ۶ فرصت شغلی ایجاد شد که با توجه به میزان سرمایه‌گذاری انجام شده در آنها سرانه مورد نیاز برای ایجاد یک فرصت شغلی حدود ۵۵ میلیون ریال برآورد گردید.

مقایسه این سرانه برای ایجاد یک فرصت شغلی در بخش ورزش با سایر بخش‌های اقتصادی، شامل بخش‌های حمل و نقل، کشاورزی، آب و برق، ساختمان، نفت و گاز، بازرگانی و ارتباطات نشان داد که این سرانه فقط نسبت به بخش ساختمان بیشتر و نسبت به بخش‌های دیگر کمتر است (۸)، (جدول شماره ۳).

جدول ۳. سرانه مورد نیاز برای ایجاد یک فرصت شغلی به تفکیک بخش‌های مختلف اقتصادی

بخش اقتصادی	ورزش	کشاورزی	بازرگانی	صنعت	حمل و نقل	ارتباطات	نفت و گاز	آب و برق
سرانه میلیون ریال	۲۵	۵۵	۲۸۲	۲۹۸	۳۷۷	۶۸۸	۵۲۵۸	۷۰۴۷

جدول‌های شماره ۴ و ۵ به ترتیب میزان سرمایه‌گذاری و میزان تسهیلات مورد استفاده مسئولان باشگاه‌ها برای تأسیس باشگاه را نشان می‌دهد. نتایج جدول شماره ۱ نشان می‌دهد که بیشترین باشگاه‌ها با ۲۷/۲ درصد، دارای سرمایه‌گذاری اولیه ۲۰ تا ۳۰ میلیون تومان، و کمترین باشگاه‌ها با ۴/۳۴ درصد، دارای سرمایه‌گذاری بالای ۵۰ میلیون تومان بودند.

۱۴/۱۳ درصد باشگاه‌ها کمتر از ۱۰ میلیون، ۲۳/۹۱ درصد بین ۱۰ تا ۲۰ میلیون، ۱۴/۱۳ درصد بین ۳۰ تا ۴۰ میلیون و ۱۶/۳ درصد باشگاه‌ها بین ۴۰ تا ۵۰ میلیون تومان سرمایه‌گذاری اولیه داشتند. متوسط سرمایه‌گذاری اولیه برای تأسیس یک باشگاه، حدود ۲۵۱ میلیون ریال به دست آمد.

جدول ۴. توزیع باشگاه‌ها برحسب سرمایه‌گذاری اولیه

درصد	فراوانی	شاخص‌های آماری
		سرمایه‌گذاری اولیه
۱۴/۱۳	۱۳	کمتر از ۱۰ میلیون ریال

۲۳/۹۱	۲۲	۱۰۰ تا ۲۰۰ میلیون ریال
۲۷/۱۷	۲۵	۲۰۰ تا ۳۰۰ میلیون ریال
۱۴/۱۳	۱۳	۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون ریال
۱۶/۳۰	۱۵	۴۰۰ تا ۵۰۰ میلیون ریال
۴/۳۴	۴	بالای ۵۰۰ میلیون ریال
۱۰۰	۹۲	جمع

از مجموع ۹۲ باشگاه تأسیس شده، تعداد ۴۹ باشگاه از تسهیلات بانکی استفاده کردند. بر اساس یافته‌های جدول شماره ۲، از تعداد ۴۹ باشگاهی که از تسهیلات بانکی استفاده نمودند بیشترین باشگاه‌ها با ۳۴/۶۹ درصد بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ میلیون ریال و کمترین باشگاه‌ها با ۱۰/۲ درصد از تسهیلاتی بیش از ۳۰۰ میلیون ریال استفاده کردند. ۲۶/۵ درصد باشگاه‌ها از تسهیلات ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلیون ریال و ۲۸/۵ درصد باشگاه‌ها نیز از تسهیلات کمتر از ۱۰۰ میلیون ریال استفاده کردند. متوسط میزان استفاده از تسهیلات بانکی ۱۴۷ میلیون ریال برآورد شد.

جدول ۵. توزیع باشگاه‌ها بر حسب میزان تسهیلات بانکی مورد استفاده

میزان تسهیلات	شاخص‌های آماری	فراوانی	درصد
کمتر از ۱۰۰ میلیون ریال		۱۴	۲۸/۵۷
۱۰۰ تا ۲۰۰ میلیون ریال		۱۷	۳۴/۶۹
۲۰۰ تا ۳۰۰ میلیون ریال		۱۳	۲۶/۵۳
بالای ۳۰۰ میلیون ریال		۵	۱۰/۲
جمع		۴۹	۱۰۰

بحث و نتیجه‌گیری

این مطالعه تحقیقی، ضرورت سرمایه‌گذاری در ایجاد اشتغال در ورزش توسط سرمایه‌گذاران بخش خصوصی را به خوبی آشکار می‌سازد. نتایج تحقیق نشان می‌دهد سرمایه اولیه برای ایجاد یک فرصت شغلی در بخش ورزش از بسیاری از مشاغل دیگر پائین‌تر است. براساس سند توسعه اشتغال استان اصفهان، پیش‌بینی سرمایه‌گذاری مورد نیاز استان اصفهان در برنامه چهارم توسعه برای ایجاد تعداد ۳۲۸۷۴۸ شغل، مبلغ ۱۵۸۰۳۷ میلیارد ریال بوده است و بر این اساس، سرانه مورد نیاز برای ایجاد

یک شغل در بخش کشاورزی ۲۸۲ میلیون ریال، نفت و گاز ۵۲۵۸، صنعت و معدن ۳۷۷، آب و برق ۷۰۴۷، ساختمان ۲۵، بازرگانی ۲۹۸، حمل‌ونقل ۶۸۸ و ارتباطات ۱۱۰۷ میلیون ریال برآورد شده است (۴).

نتایج این تحقیق نشان داده است سرمایه اولیه برای ایجاد شغل در بخش ورزش از بسیاری از مشاغل دیگر پایین تر است. مجموع کل سرمایه‌گذاری اولیه و تسهیلات بانکی برای تأسیس این باشگاه‌ها (۹۲ باشگاه) سی میلیارد و چهارصد میلیون ریال بود و متوسط سرمایه‌گذاری برای تأسیس هر باشگاه حدود ۳۳۰ میلیون ریال برآورد گردید. بررسی فرصت‌های شغلی ایجاد شده در این باشگاه‌ها نشان داد، تعداد ۵۳۴ فرصت شغلی در این باشگاه‌ها ایجاد شده است. در هر باشگاه، به‌طور میانگین تعداد ۶ فرصت شغلی ایجاد گردید که با توجه به میزان سرمایه‌گذاری انجام شده در آنها سرانه مورد نیاز برای ایجاد یک فرصت شغلی حدود ۵۵ میلیون ریال برآورد گردید. مقایسه این سرانه، برای ایجاد یک فرصت شغلی در بخش ورزش با سایر بخش‌های اقتصادی شامل: بخش‌های حمل و نقل، کشاورزی، آب و برق، ساختمان، نفت و گاز، بازرگانی و ارتباطات نشان داد که این سرانه فقط نسبت به بخش ساختمان بیشتر و نسبت به بخش‌های دیگر کمتر است که دلیل این موضوع می‌تواند، به عواملی همچون قیمت بالای تجهیزات و امکانات، به‌کارگیری نیروی متخصص و گران قیمت در سایر مشاغل (به غیر از ساختمان) مربوط باشد این در حالی است که نتایج این پژوهش نشان داد، حدود ۷۰ درصد از شاغلان دارای مدرک مربیگری درجه ۳ بودند و یا اینکه مدرک مربیگری نداشتند. همچنین نتایج این تحقیق، در مورد سرانه ایجاد یک شغل در باشگاه‌های خصوصی با نتایج تحقیق کریمی که سرانه ایجاد یک شغل در باشگاه‌های خصوصی کرمانشاه را ۲۲ میلیون ریال به‌دست آورد، همخوانی ندارد، و به نظر می‌رسد دلایل این امر تورم کشور در طول چند سال گذشته، و افزایش تورم در خصوص هزینه‌های سرمایه‌گذاری و خرید وسایل و تجهیزات باشد. از آنجایی که متوسط تسهیلات بانکی استفاده شده برای تعداد ۴۹ باشگاه ۱۴۷ میلیون ریال بود، اگر ۴۳ باشگاهی که از این تسهیلات بهره‌مند نشده‌اند، به‌طور متوسط همین مبلغ را استفاده کنند، انتظار می‌رود بتوان حدود ۱۱۵ فرصت شغلی دیگر در این باشگاه‌ها ایجاد کرد. با توجه به اینکه بخش ورزش، به ویژه بخش خصوصی آن می‌تواند به‌طور

بالقوه تعداد زیادی از فرصت‌های شغلی را تأسیس‌کنندگان آن، به ویژه برای مردان و هم برای زنان ایجاد کند، و از آنجایی که ایجاد مشاغل جدید و تأسیس باشگاه‌های کوچک و متوسط برای ایجاد اشتغال و توسعه فرصت‌های آموزشی برای جوانان ضروری است، بنابراین شناسایی مشکلات پیش روی مؤسسات زن، در دسترسی آنان به بازار کار، دورنمای حرفه‌ای آنان و تطبیق زندگی شغلی و زندگی خانوادگی و تلاش در جهت مرتفع ساختن این مشکلات می‌تواند، روند تأسیس باشگاه‌های ورزشی بخش خصوصی را رونق بخشد. از سوی دیگر، افزایش تقاضای جامعه برای خدمات ورزشی، امکان ایجاد مشاغل جدید در ورزش را ارتقاء می‌بخشد و روند رو به افزایش تأسیس باشگاه‌های ورزشی و اشتغال افراد واجدالشرایط در این باشگاه‌ها می‌تواند، به ارتقای کیفیت ورزش کمک کند. چنین فرآیندی می‌تواند از طریق آموزش، اطلاع رسانی عمومی، تأمین سرمایه، کاهش موانع موجود، کاهش و تسهیل هزینه‌های اجرایی و مالیاتی که بر این باشگاه‌ها تحمیل می‌شود و ایجاد خدمات حمایتی به دست آید.

از طرفی، به نظر می‌رسد مربیانی که دارای مدرک مربیگری بالاتری هستند، سهم کمتری از اشتغال را در باشگاه‌ها به خود اختصاص داده‌اند، به واقع باشگاه‌ها توسط مربیان با دانش فنی کم، اداره می‌شوند که به نظر می‌رسد این مسئله به دلیل کاستن هزینه‌های باشگاه‌ها، که توسط مالکان صورت می‌گیرد، باشد. این نتایج، با نتایج تحقیق کریمی (۱۳۸۳) و طالبی فر (۱۳۸۰) تا حدی همخوانی دارد. کریمی در بررسی باشگاه‌های بخش خصوصی شهر کرمانشاه، ضریب همبستگی بین مدرک مربیگری و دستمزد آنان را ۰/۹۹ به دست آورد که نشان‌دهنده افزایش دستمزد متناسب با بالا بودن مدرک تحصیلی است. همچنین طالبی فر (۱۳۸۰) آموزش و تخصص را از عوامل تأثیر گذار بر کار و اشتغال نام برده است و نتیجه می‌گیرد به جهت استفاده از نیروهای فعال و ایجاد تخصص در آنان به منظور بهره‌وری بیشتر، باید زمینه کسب تخصص در جامعه فراهم شود. با توجه به اینکه در پژوهش حاضر، ۵۳ درصد از مربیان شاغل در باشگاه‌های مورد بررسی، دارای مدرک مربیگری درجه ۳ بودند، ۱۷ درصد، مدرک مربیگری نداشتند و فقط ۶ درصد دارای مدرک مربیگری درجه ۱ بودند، می‌توان

با برگزاری دوره‌های آموزشی، سطح دانش و آگاهی مربیان را ارتقاء بخشید و به بهبود وضعیت حقوق آنان کمک کرد.

۴۱/۵ درصد از شاغلان در باشگاه‌ها دارای مدرک تحصیلی دیپلم و بیش از ۱۳ درصد از آنان زیر دیپلم بودند و افراد دارای تحصیلات دانشگاهی، کمتر از نیمی از شاغلان را تشکیل داده‌اند. به واقع ارتقاء سطح تحصیلات شاغلان می‌تواند به ارتقاء شغلی آنان کمک کند، زیرا نیروها با دانش تخصصی می‌توانند تأثیر بهتری بر آموزش ورزشکاران بگذارند. این نتایج، با نتایج کریمی (۱۳۸۳) و طالبی‌فر (۱۳۸۰) تا حدودی همخوانی دارد. کریمی، ضریب همبستگی بین این دو متغیر را ۷۰ درصد به دست آورد و طالبی فر نیز سطح تحصیلات را از عوامل مؤثر بر اشتغال عنوان کرده است. همچنین این نتایج با نتایج تحقیق رضوانی (۱۳۸۴) که ارتباط معنی‌داری بین میزان تحصیلات و حضور در اشتغال به دست آورد و نشان داد که ۸۷ درصد از شاغلان مورد بررسی، دارای تحصیلات دیپلم و زیر دیپلم بودند، همخوانی دارد. بین میزان سرمایه‌گذاری اولیه باشگاه‌ها و فرصت‌های شغلی ایجاد شده در آنها ارتباط وجود دارد (۳=۵۰). یعنی با افزایش میزان سرمایه‌گذاری در یک باشگاه، می‌توان تعداد مشاغل بیشتری در آن ایجاد کرد. این نتایج، با نتایج تحقیق نانا (۲۰۰۶)، هودگس و هایدو (۲۰۰۷) و نتایج مرکز مطالعات تفریحی (۲۰۰۷) همخوانی دارد.

بر اساس یافته‌های حاصل از این پژوهش می‌توان اذعان کرد، علاوه بر مزایای اقتصادی همچون پایین بودن سرانه ایجاد شغل، حاوی و در برگیرنده فواید و منافع اجتماعی و فرهنگی بسیاری است. سرمایه‌گذاری و جهت‌دهی فعالیت‌های بخش عمومی در مسیر حمایت از بخش خصوصی می‌تواند ضمن ایجاد فرصت‌های شغلی برای جویندگان کار، منجر به حصول دستاوردهای مستقیم و غیرمستقیم اقتصادی نظیر: افزایش شادابی و نشاط اجتماعی، بهره‌وری نیروی کار، کاهش بزهکاری در اقصاء آسیب‌پذیر، جلوگیری از اشاعه فرهنگ بی‌کاری و تنبلی و کاهش هزینه‌های درمانی باشد. براساس این رویکرد، جهت‌دهی اشتغال از طریق باشگاه‌های خصوصی، با توجه به آثار مثبت مستقیم و غیر مستقیم ورزش و پیشی گرفتن منافع اجتماعی و فرهنگی آن بر منافع شخصی و اقتصادی، حمایت‌های قانونی، مالی و تسهیلات دولت

بر مبنای اهداف فرهنگی اجتماعی باشگاه‌ها و به طور کلی بخش خصوص ضروری به نظر می‌رسد.

منابع:

۱. کبری، حسین و داوری، دردانه (۱۳۸۰). «مدیریت خصوصی سازی». تهران: مرکز پژوهش صنعتی آریانا.
۲. بهکیش، محمد مهدی (۱۳۸۰). «اقتصاد ایران در بستر جهانی شدن». تهران: نی.
۳. خاضعی، فریبا (۱۳۸۵). هفته‌نامه برنامه. سازمان مدیریت و برنامه ریزی، شماره ۱۸۷.
۴. سند توسعه اشتغال استان اصفهان (۱۳۸۶). معاونت برنامه ریزی و بودجه. سازمان مدیریت و برنامه ریزی.
۶. طالبی فرمهدی (۱۳۸۰). «بررسی عوامل اجتماعی-اقتصادی مؤثر بر اشتغال زنان». پایان‌نامه کارشناسی ارشد علوم اجتماعی، دانشگاه اصفهان.
۸. عسکریان ف (۱۳۸۳). «بررسی اقتصادی صنعت ورزش ایران در سالهای ۱۳۷۷ و ۱۳۸۰ با تکیه بر تخمینی GDSP». رساله انتشار نیافته دکتری. دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزش. دانشگاه تهران.
۹. کریمی، کامیار (۱۳۸۳). «بررسی وضعیت باشگاه‌های ورزشی بخش خصوصی شهر کرمانشاه با تأکید بر اشتغال‌زایی آنها». پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه رازی.
۱۰. گزارش اقتصادی (۱۳۸۲). «نظارت بر عملکرد چهار ساله اول برنامه سوم توسعه». سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.
۱۱. مؤیدفر، رزیتا (۱۳۸۲). «سند توسعه استان اصفهان و چشم انداز بلند مدت توسعه در افق ۲۰ ساله کشور». سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان اصفهان.
12. Haydu, J. & Hodges, A (2007). The Economic Demision of Golf Industry. University of Florida.

13. Lesiure Industries Research Center(۲۰۰۷).The Economic Importance of sport in Scatland.Universities of Sheffield and Sheffield Hallam.
14. Nana,G.(۲۰۰۶). Economic Impact of Sport.Hong Kong Sports Development Board.
15. Sanderson.K,Harris.F,Russel.S.Chase,S.(2000) .The economic Benefit of Sport: A Reiew, Business and Economic Research ltd.
16. Santo, CH.A (2005). The Economic Impact of Sports Stadiums: Recasting the Analysis in Context. Retrieved November 12, 2006 from www.cat.inist.fr/?aModele = afficheN &cpsidt =16806458
17. Watson, J.A (2002). The Impact of the Manchester 2002 Commonwealth Games. Retrieved November 12, 2006 from [http://www.manchester.gov.uk/corporate/ games /impac t.htm](http://www.manchester.gov.uk/corporate/games/impac t.htm)

پرسشنامه

خواهر و برادر گرامی

با سلام، احتراماً پرسشنامه‌ای که در اختیار شماست، به منظور شناسایی ویژگی‌ها، مشکلات و بررسی فرصت‌های شغلی ایجاد شده در باشگاه‌های خصوصی است. بدون شک، پاسخگویی صادقانه شما، تنها راه میسر ساختن این هدف است. خواهشمند است با صرف دقایقی چند و پاسخ به سؤالات پرسشنامه محقق و جامعه ورزش را در راه تحقق این هدف یاری فرمایید.

با تشکر

الف. ویژگی‌های فردی مؤسس

۱. سن: زن مرد جنس
۲. تحصیلات: دیپلم فوق دیپلم لیسانس فوق لیسانس
۳. سابقه ورزشی و قهرمانی: باشگاهی استانی ملی آسیایی جهانی و المپیک
۴. مدرک مربیگری: درجه ۳ درجه ۲ درجه ۱ بدون مدرک
۵. رشته ورزشی:

ب-اطلاعات مربوط به باشگاه و مراجعه کنندگان

۱. باشگاه، در چه سالی تأسیس شد؟
۲. نوع مالکیت باشگاه چگونه است؟ استیجاری شخصی واگذاری
۳. باشگاه، به کدام گروه‌ها خدمات ارائه می‌دهد؟ مرد زن هر دو
۴. میزان سرمایه‌گذاری اولیه برای تأسیس باشگاه چقدر بوده است؟
- کمتر از ۱۰ میلیون تومان بین ۱۰ تا ۲۰ میلیون تومان بین ۲۰ تا ۳۰ میلیون تومان

بین ۳۰ تا ۴۰ میلیون تومان بین ۴۰ تا ۵۰ میلیون تومان بالای ۵۰ میلیون تومان
 ۵. آیا از تسهیلات بانکی و یا کمک‌های دولتی استفاده کرده‌اید؟ بلی خیر
 ۶. لطفاً در صورت مثبت بودن پاسخ سؤال قبل، میزان آن چقدر بوده است؟

کمتر از ۱۰ میلیون تومان بین ۱۰ تا ۲۰ میلیون تومان بین ۲۰ تا ۳۰ میلیون تومان بالای ۳۰ میلیون تومان
 ۷. میزان درآمد خالص باشگاه پس از کسر هزینه‌های مختلف، اعم از جاری و دستمزد چقدر است؟
 کمتر از ۳۰۰ هزار تومان بین ۳۰۰ تا ۶۰۰ هزار تومان بین ۶۰۰ تا ۸۰۰ هزار تومان بالای ۸۰۰ هزار تومان

۸. تعداد مراجعه کنندگان به باشگاه در ماه، چند نفر است؟

کمتر از ۱۰۰ نفر بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ نفر بین ۲۰۰ تا ۳۰۰ نفر بالای ۳۰۰ نفر

۹. میزان متوسط شهریه ماهیانه هر مراجعه کننده چقدر است؟

کمتر از ۱۰ هزار تومان بین ۱۰ تا ۲۰ هزار تومان بین ۲۰ تا ۴۰ هزار تومان بالای ۴۰ هزار تومان

۱۰. لطفاً با توجه رشته‌های فعال در باشگاه، تعداد مراجعه کنندگان در هر رشته به تفکیک مرد و زن در هر روز و میزان شهریه هر نفر را قید فرمایید.

۱. بدنسازی تعداد مراجعه کنندگان زن ☐ مرد ☐ شهریه هر نفر:	۲. کاراته تعداد مراجعه کنندگان زن ☐ مرد ☐ شهریه هر نفر:	۳. بولینگ و بلیارد تعداد مراجعه کنندگان زن ☐ مرد ☐ شهریه هر نفر:
۴. شنا تعداد مراجعه کنندگان زن ☐ مرد ☐ شهریه هر نفر:	۵. آمادگی جسمانی و ایروبیک تعداد مراجعه کنندگان زن ☐ مرد ☐ شهریه هر نفر:	۶. تنیس تعداد مراجعه کنندگان زن ☐ مرد ☐ شهریه هر نفر:
۷. ژیمناستیک تعداد مراجعه کنندگان زن ☐ مرد ☐ شهریه هر نفر:	۸. تکواندو تعداد مراجعه کنندگان زن ☐ مرد ☐ شهریه هر نفر:	۹. فوتسال - فوتبال تعداد مراجعه کنندگان زن ☐ مرد ☐ شهریه هر نفر:
۱۰. ورزش‌های رزمی تعداد مراجعه کنندگان زن ☐ مرد ☐ شهریه هر نفر:	۱۱. ووشو تعداد مراجعه کنندگان زن ☐ مرد ☐ شهریه هر نفر:	۱۲. بسکتبال تعداد مراجعه کنندگان زن ☐ مرد ☐ شهریه هر نفر:
۱۳. شطرنج تعداد مراجعه کنندگان زن ☐ مرد ☐ شهریه هر نفر:	۱۴. سوار کاری تعداد مراجعه کنندگان زن ☐ مرد ☐ شهریه هر نفر:	۱۵. یوگا تعداد مراجعه کنندگان زن ☐ مرد ☐ شهریه هر نفر:

ج. ویژگی‌های افراد شاغل در باشگاه:

۱. تعداد شاغلان در باشگاه چند نفر است ؟

۲ نفر ۳ نفر ۴ نفر ۵ نفر ۶ نفر یا بیشتر

۲. لطفاً با توجه به جدول زیر ویژگی‌های شاغلان در باشگاه را به تفکیک هر شغل اعلام فرمائید.

ردیف	نوع شغل	مدت اشتغال	تعداد روزهای کاری	میان ساعات کار	حقوق ماهیانه (تومان)	مدرک مربیگری (ویژه مربیان)	ویژگی‌های شاغل
۱							مرد ☐ زن ☐ سن: تحصیلات:
۲							مرد ☐ زن ☐ سن: تحصیلات:
۳							مرد ☐ زن ☐ سن: تحصیلات:
۴							مرد ☐ زن ☐ سن: تحصیلات:
۵							مرد ☐ زن ☐ سن: تحصیلات:
۶							مرد ☐ زن ☐ سن: تحصیلات:
۷							مرد ☐ زن ☐ سن: تحصیلات:
۸							مرد ☐ زن ☐ سن: تحصیلات:

د. عوامل مرتبط در تأسیس باشگاه:

گویه‌های زیر، تا چه میزان با تأسیس باشگاه مرتبط بوده اند

شماره	عوامل	خیلی زیاد	زیاد	تاحدودی	کم	خیلی کم
عوامل فردی						
۱	علاقه و انگیزه					
۲	مهارت و تخصص					
۳	داشتن مدرک تحصیلی مرتبط					
۴	داشتن مدرک مربیگری					
۵	داشتن مدرک داوری					
۶	تجربه ورزشی و قهرمان بودن					
عوامل اجتماعی						
۷	جایگاه اجتماعی شغل					
۸	نبودن بازار کار متناسب با رشته تحصیلی					
۹	ایجاد اشتغال					
۱۰	تبلیغات رسانه‌های جمعی					
۱۱	فراهم آوردن محیط مناسب برای ورزش					
۱۲	تشویق خانواده					
۱۳	تشویق دوستان					
عوامل اقتصادی						
۱۴	کسب درآمد					

					نداشتن شغل مناسب	۱۵
					تمایل به سرمایه‌گذاری در ورزش	۱۶
					داشتن مکان مناسب برای تأسیس باشگاه	۱۷
					کمک‌های مالی و اعتباری نهادهای دولتی	۱۸
					گسترش ورزش حرفه‌ای	۱۹
عوامل فرهنگی						
					ترویج فرهنگ کار آفرینی	۲۰
					توسعه فرهنگ ورزش در جامعه	۲۱
					کمک به سلامت جامعه	۲۲
					ایجاد زمینه قهرمان‌پروری	۲۳
					استقبال افراد جامعه	۲۴
					ایجاد روحیه ورزشکاری بین جوانان	۲۵
					جلوگیری از بزهکاری	۲۶
					کمک به بهداشت روانی جامعه	۲۷
					کشف استعداد های ورزشی	۲۸